

Warszawa, dnia 4 stycznia 2023 r.

Poz. 27

USTAWA

z dnia 1 grudnia 2022 r.

o zmianie ustawy o kuratorach sądowych

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 167) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

„Art. 2a. Dzień 25 czerwca ustanawia się świętem kuratorskiej służby sądowej.”;

- 2) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. Kurator zawodowy, wykonując czynności służbowe poza siedzibą zespołu kuratorskiej służby sądowej, kurator społeczny, wykonując swoje zadania, oraz aplikant kuratorski, odbywając szkolenie praktyczne poza siedzibą zespołu kuratorskiej służby sądowej, są obowiązani okazać legitymację służbową w taki sposób, aby zainteresowany miał możliwość odczytać i zanotować numer legitymacji i nazwę organu, który wydał legitymację, oraz nazwisko kuratora lub aplikanta.

2. Kuratorom zawodowym, kuratorom społecznym oraz aplikantom kuratorskim mogą być wydane znaki identyfikacyjne.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, wzory znaków identyfikacyjnych kuratora zawodowego, kuratora społecznego oraz aplikanta kuratorskiego.”;

- 3) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. Kuratora zawodowego mianuje, przenosi do innego sądu lub zespołu kuratorskiej służby sądowej albo zawiesza w pełnieniu obowiązków służbowych prezes sądu okręgowego z urzędu albo na wniosek kuratora okręgowego, z zastrzeżeniem określonych w ustawie uprawnień Ministra Sprawiedliwości.

2. Prezes sądu okręgowego rozwiązuje z kuratorem zawodowym stosunek pracy z urzędu albo na wniosek prezesa sądu rejonowego, albo kuratora okręgowego.

3. Czynności z zakresu stosunku pracy wobec kuratora okręgowego i zastępcy kuratora okręgowego podejmuje prezes sądu okręgowego.

4. Czynności z zakresu stosunku pracy wobec kuratora zawodowego podejmuje prezes sądu rejonowego, z wyjątkiem czynności zastrzeżonych dla prezesa sądu okręgowego.”;

- 4) w art. 5:

a) w ust. 1:

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;”;

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) posiada tytuł zawodowy:

- a) magistra uzyskany po ukończeniu studiów na kierunku psychologia lub prawo lub na kierunku związanym z kształceniem w zakresie psychologii, pedagogiki, socjologii lub prawa lub
- b) magistra, magistra inżyniera albo równorzędny – uzyskany po ukończeniu studiów na innym kierunku i ukończył studia podyplomowe w zakresie psychologii, pedagogiki, socjologii lub prawa;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości, na wniosek prezesa sądu okręgowego, może, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, zwolnić aplikanta kuratorskiego z pozostałej do odbycia części aplikacji kuratorskiej i złożenia egzaminu kuratorskiego.”;

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Aplikantowi kuratorskiemu spełniającemu wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 albo ust. 2, prezes sądu okręgowego niezwłocznie proponuje nawiązanie stosunku pracy przez mianowanie go kuratorem zawodowym.”;

5) po art. 5 dodaje się art. 5a i art. 5b w brzmieniu:

„Art. 5a. Prezes sądu okręgowego, po uzyskaniu od Ministra Sprawiedliwości informacji o przydzieleniu nowego stanowiska kuratorskiego, organizuje, w drodze konkursu, nabór na stanowisko kuratora zawodowego albo aplikację kuratorską.

Art. 5b. 1. Konkurs na stanowisko kuratora zawodowego polega na przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej, która ma na celu wyłonienie najlepszego kandydata.

2. Rozmowę kwalifikacyjną przeprowadza się z kandydatem spełniającym warunki określone w art. 5 ust. 1, z uwzględnieniem art. 5 ust. 2.

3. Prezes sądu okręgowego informuje o konkursie przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie sądu, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej sądu oraz może poinformować w inny sposób, w szczególności przez umieszczenie ogłoszenia w prasie.

4. Konkurs przeprowadza komisja konkursowa powołana przez prezesa sądu okręgowego.

5. Komisja konkursowa składa się z przewodniczącego, którym jest prezes sądu okręgowego albo wyznaczony przez niego wiceprezes, oraz trzech członków: sędziego wizytatora, kuratora okręgowego albo jego zastępcy i kuratora zawodowego.

6. Podczas rozmowy kwalifikacyjnej komisja ocenia predyspozycje kandydata do wykonywania pracy na stanowisku kuratora zawodowego w skali od 0 do 20 punktów, przy czym każdy z członków komisji przyznaje od 0 do 5 punktów.

7. Do zatrudnienia na stanowisku kuratora zawodowego zostaje zakwalifikowany kandydat, który w trakcie konkursu uzyskał najwyższą liczbę punktów.

8. W razie uzyskania przez dwóch lub więcej kandydatów tej samej liczby punktów komisja dokonuje w drodze głosowania wyboru kandydata, biorąc pod uwagę dodatkowe osiągnięcia i kwalifikacje przydatne do wykonywania pracy na stanowisku kuratora zawodowego. W wypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego. Przewodniczący komisji sporządza pisemne uzasadnienie wyboru kandydata, wskazując w szczególności, które dodatkowe osiągnięcia i kwalifikacje kandydatów wzięto pod uwagę.”;

6) w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Stopnie służbowe nadaje prezes sądu okręgowego:

- 1) na wniosek kuratora okręgowego;
- 2) na wniosek prezesa sądu rejonowego, kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej lub zainteresowanego kuratora zawodowego, po zasięgnięciu opinii kuratora okręgowego;
- 3) z urzędu, po zasięgnięciu opinii kuratora okręgowego.”;

7) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. 1. Kuratorowi specjaliście, posiadającemu co najmniej 20-letni okres pracy w zawodzie kuratora zawodowego, w tym co najmniej 5-letni okres pracy jako kurator specjalista, oraz znaczący dorobek zawodowy może być nadany przez Ministra Sprawiedliwości tytuł honorowy dyplomowanego kuratora specjalisty.

2. Minister Sprawiedliwości nadaje tytuł honorowy dyplomowanego kuratora specjalisty na wniosek prezesa sądu okręgowego lub kuratora okręgowego albo z urzędu, po zasięgnięciu opinii prezesa sądu okręgowego.”;

- 8) w art. 10 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
- „2. Pracodawca, w ramach posiadanych środków finansowych, zapewnia kuratorowi zawodowemu warunki i środki finansowe do realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1.”;
- 9) w art. 13 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Kuratorów, określi, w drodze rozporządzenia, standardy obciążenia pracą kuratora zawodowego, uwzględniając wszystkie rodzaje spraw, w których kurator zawodowy może wykonywać czynności, czasochłonność i stopień skomplikowania poszczególnych czynności, oraz mając na względzie konieczność zapewnienia szybkiego i prawidłowego wykonywania orzeczeń sądu.”;
- 10) w art. 14:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Wynagrodzenie zasadnicze kuratorów zawodowych posiadających równorzędne stopnie służbowe jest równe i stanowi, odpowiednio do stopnia służbowego, wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość określa ustawa budżetowa.”;
- b) uchyla się ust. 1a,
- c) ust. 1b i 2 otrzymują brzmienie:
- „1b. Kwota bazowa, o której mowa w ust. 1, jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalany na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.
2. Kuratorowi okręgowemu, zastępcy kuratora okręgowego, kierownikowi zespołu kuratorskiej służby sądowej oraz kuratorom, o których mowa w art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2, przysługuje dodatek funkcyjny stanowiący procent kwoty bazowej, o której mowa w ust. 1.”;
- d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Kuratorowi zawodowemu, w tym rzecznikowi dyscyplinarnemu, może być przyznany przez prezesa właściwego sądu, na czas określony, dodatek specjalny z tytułu okresowego zwiększenia zakresu obowiązków służbowych, w tym za zastępowanie osoby długotrwale nieobecnej w pracy, lub wykonywanie innych czynności poza zwykłym zakresem obowiązków do wysokości 40% wynagrodzenia zasadniczego, w ramach posiadanych środków określonych na wynagrodzenia osobowe kuratorów zawodowych.”;
- e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. Dodatek specjalny, o którym mowa w ust. 4, może być przyznany kuratorowi okręgowemu, zastępcy kuratora okręgowego oraz kuratorom, o których mowa w art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2, za zgodą Ministra Sprawiedliwości.”;
- f) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. Kuratorowi zawodowemu, z wyjątkiem kuratora okręgowego, zastępcy kuratora okręgowego oraz kuratorów, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 31a ust. 1, art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2, przysługuje dodatek za uciążliwość pracy w terenie w wysokości 50% kwoty bazowej, o której mowa w ust. 1, z tym że kierownikowi zespołu kuratorskiej służby sądowej dodatek taki przysługuje w wysokości 17,5% kwoty bazowej, o której mowa w ust. 1. W okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, o którym mowa w art. 23 ust. 1 albo art. 24 ust. 1, dodatek ten nie przysługuje.”;
- g) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:
- „5a. W wypadkach wymagających używania pojazdu prywatnego do celów służbowych, w szczególności w razie trudności w przemieszczaniu się z wykorzystaniem środków komunikacji publicznej, niezależnie od dodatku, o którym mowa w ust. 5, kuratorowi zawodowemu przyznaje się ryczałt na pokrycie zwiększonych kosztów dojazdów służbowych do wysokości 25% kwoty bazowej, o której mowa w ust. 1. Ryczałt przyznaje prezes sądu okręgowego w ramach środków finansowych dostępnych w planie finansowym sądu okręgowego, na wniosek kuratora zawodowego zatwierdzony przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej. Przyznanie ryczałtu wymaga zawarcia umowy o używanie pojazdu prywatnego do celów służbowych. Ryczałt jest płatny do 20. dnia następnego miesiąca za miesiąc poprzedzający.

5b. Kierownikowi ośrodka kuratorskiego przysługuje miesięczny ryczałt w wysokości 110%, a kuratorowi zawodowemu prowadzącemu zajęcia w ośrodku kuratorskim – 80% kwoty bazowej, o której mowa w ust. 1, płatny do 20. dnia każdego miesiąca. Ryczałt ten przyznaje prezes sądu rejonowego na wniosek kierownika ośrodka kuratorskiego.”;

h) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, mnożniki wynagrodzenia zasadniczego kuratorów zawodowych i aplikantów kuratorskich, stawki dodatku funkcyjnego i patronackiego oraz szczegółowe warunki przyznawania dodatku patronackiego i dodatku specjalnego, uwzględniając rangę zawodu kuratora.”;

11) w art. 17:

a) w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Minister Sprawiedliwości, wyrażając zgodę, określa wymiar tego urlopu.”;

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W wypadku udzielenia kuratorowi zawodowemu urlopu dla poratowania zdrowia prezes sądu okręgowego wskazuje termin rozpoczęcia urlopu oraz informuje Ministra Sprawiedliwości o terminach jego rozpoczęcia i zakończenia.”;

12) po art. 17 dodaje się art. 17a–17c w brzmieniu:

„Art. 17a. Pracodawca zapewnia kuratorowi zawodowemu, na jego wniosek lub za jego zgodą, pomoc psychologiczną.

Art. 17b. 1. Kuratorowi zawodowemu pokrzywdzonemu przestępstwem w związku z wykonywaniem czynności służbowych przysługuje od pracodawcy, na wniosek tego kuratora, zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu karnym, w którym uczestniczył w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego.

2. Zwrot kosztów zastępstwa procesowego, o którym mowa w ust. 1, obejmuje wydatki w wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie wyższej niż stawka minimalna wynagrodzenia jednego obrońcy określona w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1184 i 1268).

3. Zwrot kosztów zastępstwa procesowego, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje kuratorowi zawodowemu, który uczestniczył w postępowaniu karnym w charakterze oskarżyciela posiłkowego i na rzecz którego sąd zasądził wydatki związane z ustanowieniem pełnomocnika.

Art. 17c. 1. Kuratorowi zawodowemu, przeciwko któremu zostało wytoczone powództwo cywilne w związku z wykonywaniem czynności służbowych, przysługuje od pracodawcy, na jego wniosek, zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

2. Zwrot kosztów zastępstwa procesowego, o którym mowa w ust. 1, obejmuje wydatki w wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie wyższej niż stawka minimalna wynagrodzenia jednego pełnomocnika określona w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze.

3. Kurator zawodowy zwraca pracodawcy otrzymane od niego środki pieniężne w terminie 30 dni od dnia uzyskania od powoda zasądzonych przez sąd kosztów procesu.”;

13) w art. 23 w ust. 2 wyrazy „Kodeksu postępowania karnego” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, 1855, 2582 i 2600), zwanej dalej „Kodeksem postępowania karnego””;

14) w art. 24 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1, nie może trwać dłużej niż 3 miesiące; na wniosek kuratora okręgowego lub z urzędu może zostać przedłużone na czas określony, nie dłużej jednak niż do prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego.”;

15) w art. 25 w ust. 1 wyraz „likwidacji” zastępuje się wyrazem „zniesienia”;

16) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. Stosunek pracy z kuratorem zawodowym wygasa:

1) z dniem utraty przez niego obywatelstwa polskiego;

- 2) w wypadkach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, 1700 i 2140), zwanej dalej „Kodeksem pracy”;
- 3) w razie prawomocnego:
 - a) ukarania karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 52 ust. 3 pkt 5,
 - b) orzeczenia przez sąd środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu kuratora zawodowego,
 - c) skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.”;
- 17) w art. 27 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) otrzymania negatywnej oceny pracy, potwierdzonej ponowną taką oceną, która nie może być dokonana przed upływem roku i po upływie 2 lat od dnia sporządzenia poprzedniej oceny;
 - 2) zniesienia sądu lub jego reorganizacji, jeżeli nie jest możliwe przeniesienie kuratora do innego sądu rejonowego w tym samym okręgu.”;
- 18) w art. 28:
 - a) w ust. 1 wyraz „likwidowanym” zastępuje się wyrazem „zniesionym”,
 - b) w ust. 3 wyrazy „o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu” zastępuje się wyrazami „o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy”;
- 19) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Od decyzji w sprawach wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku pracy z kuratorem zawodowym, przeniesienia na inne stanowisko albo zawieszenia w pełnieniu obowiązków kurator może, w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia, wnieść odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.”;
- 20) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. 1. Minister Sprawiedliwości może delegować kuratora zawodowego, za jego zgodą, do pełnienia czynności administracyjnych w urzędzie obsługującym Ministra Sprawiedliwości związanych z nadzorem nad pracą kuratorów sądowych, na czas określony nie dłuższy niż 2 lata albo na czas nieokreślony.

2. Kuratorowi, o którym mowa w ust. 1, mogą być powierzone obowiązki na stanowiskach urzędniczych, z wyłączeniem stanowiska dyrektora generalnego. W wypadku powierzenia kuratorowi delegowanemu obowiązków na stanowisku pracy należącym do służby cywilnej stanowisko to uważa się za obsadzone.

3. Kurator, o którym mowa w ust. 1, z dniem rozpoczęcia delegowania traci stanowisko kuratora okręgowego, zastępcy kuratora okręgowego, kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej, kierownika ośrodka kuratorskiego, delegata do Krajowej Rady Kuratorów, członka sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji oraz rzecznika dyscyplinarnego i nie może być powołany na żadne z tych stanowisk w czasie delegowania.

4. Delegowanie kuratora, o którym mowa w ust. 1, następuje z sądu rejonowego, w którym jest zatrudniony.

5. Kurator, o którym mowa w ust. 1, w czasie delegowania nie może wykonywać zadań, o których mowa w art. 1.

6. Kurator, o którym mowa w ust. 1, ma prawo do wynagrodzenia zasadniczego odpowiedniego do stopnia służbowego oraz dodatku za wieloletnią pracę.

7. Kuratorowi, o którym mowa w ust. 1, jest przyznawany przez Ministra Sprawiedliwości dodatek zadaniowy w wysokości 40% wynagrodzenia zasadniczego.

8. W szczególnie uzasadnionych wypadkach związanych z rodzajem i zakresem wykonywanych zadań dodatek zadaniowy może przekraczać wysokość, o której mowa w ust. 7.

9. Minister Sprawiedliwości może kierować kuratora, o którym mowa w ust. 1, za jego zgodą, do udziału w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie problematyki dotyczącej powierzonych mu obowiązków.

10. Koszty podnoszenia kwalifikacji zawodowych, o których mowa w ust. 9, są pokrywane z części budżetowej 37 Sprawiedliwość, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

”

11. Kurator, o którym mowa w ust. 1, może być odwołany z delegowania lub z niego ustąpić w każdym czasie. Kurator ten wraca do pracy w zespole kuratorskiej służby sądowej, w którym pracował bezpośrednio przed delegowaniem.”;

21) po art. 31 dodaje się art. 31a i art. 31b w brzmieniu:

„Art. 31a. 1. Minister Sprawiedliwości może delegować kuratora zawodowego, za jego zgodą, do nadzoru nad czynnościami realizowanymi przez uczelnię Służby Więziennej, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2470), zwanej dalej „uczelnią”, w ramach aplikacji kuratorskiej.

2. Do kuratora zawodowego, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 31 ust. 1, 3–8 i 11.

Art. 31b. 1. Prezes sądu okręgowego, na wniosek kuratora okręgowego lub z urzędu, po zasięgnięciu opinii kuratora okręgowego, może delegować kuratora, za jego zgodą, do wykonywania zadań kuratora zawodowego w innym sądzie rejonowym na obszarze danego okręgu, na czas określony.

2. Jeżeli wymaga tego interes wymiaru sprawiedliwości, delegowanie kuratora do wykonywania zadań kuratora zawodowego w innym sądzie rejonowym może nastąpić nawet bez jego zgody, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Delegowanie kuratora bez jego zgody może być powtórzone nie wcześniej niż po upływie 3 lat od czasu zakończenia poprzedniego delegowania.

3. Niedopuszczalne jest delegowanie kuratora do sądu rejonowego mającego siedzibę w innej miejscowości, w wypadku gdy kuratorem jest kobieta w ciąży lub osoba sprawująca opiekę nad dzieckiem w wieku do 14 lat, a także w wypadkach, gdy stoją temu na przeszkodzie ważne względy osobiste lub rodzinne kuratora, bez jego zgody.

4. Kurator, o którym mowa w ust. 1 albo 2, może być odwołany z delegowania w każdym czasie.”;

22) w art. 32:

a) uchyla się ust. 1,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rozwiązanie stosunku pracy z kuratorem bez wypowiedzenia może nastąpić w razie jego nieprzerwanej nieobecności w pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż rok, a także w razie usprawiedliwionej nieobecności w pracy z innych przyczyn – po upływie okresów przewidzianych w art. 53 Kodeksu pracy.”;

23) w art. 33 w ust. 1 wyraz „likwidacji” zastępuje się wyrazem „zniesienia”;

24) art. 34 i art. 35 otrzymują brzmienie:

„Art. 34. 1. Jeżeli jest to konieczne ze względu na szczególne potrzeby sądu, kuratora można przenieść do innego zespołu kuratorskiej służby sądowej albo sądu rejonowego położonego w tej albo innej miejscowości w tym samym okręgu sądowym, zachowując dotychczasowe wynagrodzenie.

2. Na wniosek kuratora można przenieść go do innego zespołu kuratorskiej służby sądowej albo sądu rejonowego położonego w tej albo innej miejscowości w tym samym okręgu sądowym.

3. Przeniesień, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje prezes sądu okręgowego w porozumieniu z prezesami sądów rejonowych, między którymi ma nastąpić przeniesienie.

4. Na wniosek kuratora Minister Sprawiedliwości może przenieść go do sądu rejonowego w innym okręgu sądowym, na obszarze tej samej albo innej apelacji.

5. Przeniesienia, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, nie powodują rozwiązania stosunku pracy.

6. W wypadku przeniesienia kuratora do innej miejscowości przysługuje mu zwrot uzasadnionych kosztów przeniesienia, diety i zwrot kosztów podróży, z wyjątkiem wypadku, gdy przeniesienie nastąpiło na wniosek kuratora.

7. Niedopuszczalne jest przeniesienie kuratora do sądu mającego siedzibę w innej miejscowości, w wypadku gdy kuratorem jest kobieta w ciąży lub osoba sprawująca opiekę nad dzieckiem w wieku do 14 lat, a także w wypadkach, gdy stoją temu na przeszkodzie ważne względy osobiste lub rodzinne kuratora, bez jego zgody.

8. Od decyzji prezesa sądu okręgowego w sprawie przeniesienia przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia.

Art. 35. 1. Kuratorską służbę sądową na obszarze właściwości sądu okręgowego stanowią kuratorzy sądowi, którzy wykonują czynności służbowe na obszarze właściwości sądu rejonowego, oraz kurator okręgowy, jego zastępca albo zastępcy i kuratorzy, o których mowa w art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2, którzy wykonują czynności służbowe na obszarze właściwości sądu okręgowego.

2. Nadzór nad działalnością kuratorów sądowych sprawuje kurator okręgowy, z zastrzeżeniem określonych w ustawie uprawnień sądu, prezesa sądu lub Ministra Sprawiedliwości.”;

25) po art. 35 dodaje się art. 35a–35d w brzmieniu:

„Art. 35a. 1. Prezes sądu okręgowego sprawuje wewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością kuratora okręgowego, w szczególności przez:

- 1) sporządzanie rocznego planu nadzorczego;
- 2) sporządzanie sprawozdania z realizacji rocznego planu nadzorczego;
- 3) kontrolowanie równomierności obciążenia pracą kuratorów sądowych w okręgu;
- 4) kontrolowanie sprawności i prawidłowości podejmowanych przez kuratora okręgowego czynności nadzorczych;
- 5) wydawanie zarządzeń nadzorczych.

2. Prezes sądu rejonowego informuje prezesa sądu okręgowego o nieprawidłowościach w działalności zespołu kuratorskiej służby sądowej w kierowanym przez siebie sądzie.

3. Wewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością prezesów sądów okręgowych w zakresie działalności kuratorów sądowych na obszarze apelacji sprawuje prezes sądu apelacyjnego.

4. Prezes sądu apelacyjnego w ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 3:

- 1) ustala kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego sprawowanego przez prezesów sądów okręgowych działających na obszarze apelacji;
- 2) koordynuje czynności z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego sprawowanego przez prezesów sądów okręgowych działających na obszarze apelacji;
- 3) zatwierdza i przesyła Ministrowi Sprawiedliwości przedłożone mu przez prezesa sądu okręgowego sprawozdanie z realizacji rocznego planu nadzorczego;
- 4) kontroluje wykonywanie obowiązków nadzorczych przez prezesów sądów okręgowych działających na obszarze apelacji;
- 5) wydaje zarządzenia nadzorcze.

5. Czynnościami z zakresu nadzoru, o którym mowa w ust. 3, są ponadto:

- 1) wizytacja, obejmująca pełną działalność kuratora okręgowego lub zespołu kuratorskiej służby sądowej;
- 2) lustracja, obejmująca wybrane zagadnienia z działalności kuratora okręgowego lub zespołu kuratorskiej służby sądowej.

6. Wizytację lub lustrację, o których mowa w ust. 5, przeprowadza się zgodnie z rocznym planem nadzorczym albo doraźnie.

7. Doraźną wizytację lub lustrację zarządza prezes sądu okręgowego albo prezes sądu apelacyjnego stosownie do potrzeb, w szczególności przy uwzględnieniu wyników sprawowanego nadzoru administracyjnego.

8. Wizytację lub lustrację, obejmującą działalność zespołu kuratorskiej służby sądowej, przeprowadza kurator okręgowy lub zastępca kuratora okręgowego.

9. Wizytację lub lustrację, obejmującą działalność kuratora okręgowego lub jego zastępcy, przeprowadza prezes sądu okręgowego albo prezes sądu apelacyjnego.

10. Wizytacji lub lustracji nie może przeprowadzać osoba będąca małżonkiem, krewnym albo powinowatym osoby, której działalność jest kontrolowana, lub pozostająca z nią w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności kontrolującego.

Art. 35b. 1. Zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością kuratorów sądowych obejmuje analizę i ocenę prawidłowości oraz skuteczności sprawowania przez prezesów sądów apelacyjnych i okręgowych wewnętrznego nadzoru administracyjnego.

2. Minister Sprawiedliwości sprawuje zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością kuratorów sądowych, w ramach którego w szczególności:

- 1) ustala ogólne kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego sprawowanego przez prezesów sądów apelacyjnych, w tym również w oparciu o wyniki analiz, o których mowa w pkt 3;
- 2) kontroluje wykonywanie obowiązków nadzorczych przez prezesów sądów apelacyjnych i okręgowych, w szczególności przez analizę sprawozdań, o których mowa w art. 35a ust. 1 pkt 2;
- 3) analizuje informacje statystyczne dotyczące działalności kuratorów sądowych;
- 4) organizuje narady nadzorcze dla kuratorów okręgowych;
- 5) wydaje zarządzenia nadzorcze.

3. W wypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności kuratorów sądowych w danym okręgu lub niewykonania zarządzeń, o których mowa w ust. 2 pkt 5, Minister Sprawiedliwości może zarządzić przeprowadzenie lustracji działalności:

- 1) nadzorczej prezesa sądu okręgowego;
- 2) kuratora okręgowego lub zespołu kuratorskiej służby sądowej.

4. Zarządzając przeprowadzenie lustracji, o której mowa w ust. 3, Minister Sprawiedliwości wyznacza prezesowi sądu apelacyjnego zakres i termin jej przeprowadzenia.

Art. 35c. Prawo wglądu w dokumentację dotyczącą wykonywania obowiązków służbowych przez kuratora sądowego oraz prawo żądania wyjaśnień mają: prezes sądu apelacyjnego, prezes sądu okręgowego, prezes sądu rejonowego, kurator okręgowy, zastępca kuratora okręgowego, kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej i sędzia wizytator.

Art. 35d. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb sprawowania nadzoru administracyjnego nad działalnością kuratorów sądowych, a także sposób dokumentowania czynności nadzorczych, mając na uwadze zapewnienie sprawności i skuteczności nadzoru oraz zapewnienie prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych.”;

26) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. 1. Kuratora okręgowego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród kuratorów zawodowych zatrudnionych w danym okręgu sądowym albo mając na względzie dobro kuratorskiej służby sądowej – spośród kuratorów zawodowych zatrudnionych poza tym okręgiem.

2. Okręgowe zgromadzenie kuratorów oraz prezes sądu okręgowego mogą przedstawić Ministrowi Sprawiedliwości, niezależnie od siebie, nie więcej niż po 3 kandydatów na stanowisko kuratora okręgowego spośród kuratorów zawodowych zatrudnionych w danym okręgu sądowym, spełniających warunki, o których mowa w ust. 4, w terminie 14 dni od dnia zwolnienia tego stanowiska.

3. Kurator okręgowy jest powoływany na 4-letnią kadencję, na nie więcej niż dwie kolejne kadencje i nie może być powołany na stanowisko kuratora okręgowego oraz zastępcy kuratora okręgowego albo delegowany na podstawie art. 38 ust. 2, przed upływem 6 lat od zakończenia pełnienia tej funkcji.

4. Kuratorem okręgowym może być ten, kto:

- 1) posiada co najmniej 7-letni staż pracy kuratorskiej;
- 2) posiada stopień kuratora specjalisty, a wyjątkowo – stopień starszego kuratora zawodowego;
- 3) wyróżnia się umiejętnościami w zakresie zarządzania i kierowania.

5. Minister Sprawiedliwości odwołuje kuratora okręgowego, jeżeli ten zrzekł się stanowiska albo nie wypełnia obowiązków nałożonych przez ustawę.

6. Minister Sprawiedliwości może zawiesić kuratora okręgowego w pełnieniu obowiązków służbowych, jeżeli zostało wszczęte przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne. Prezes sądu okręgowego informuje Ministra Sprawiedliwości o wydaniu zarządzenia, o którym mowa w art. 52e ust. 1. Przepis art. 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Minister Sprawiedliwości przed powołaniem, odwołaniem albo zawieszeniem kuratora okręgowego w pełnieniu obowiązków służbowych może zasięgnąć opinii okręgowego zgromadzenia kuratorów.

8. W wypadku zawieszenia kuratora okręgowego w pełnieniu obowiązków służbowych prezes sądu okręgowego zarządza przeprowadzenie wobec kuratora okręgowego czynności z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego, o których mowa w art. 35a ust. 5 pkt 1 albo 2.

9. Kurator okręgowy nie może być kierownikiem ośrodka kuratorskiego oraz prowadzić w nim zajęć.

10. Kurator okręgowy po upływie kadencji, odwołaniu ze stanowiska albo utracie stanowiska wraca do pracy w zespole kuratorskiej służby sądowej, w którym pracował bezpośrednio przed powołaniem na stanowisko kuratora okręgowego.”;

27) w art. 37:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kurator okręgowy odpowiada przed prezesem sądu okręgowego za funkcjonowanie kuratorskiej służby sądowej w okręgu i reprezentuje kuratorów sądowych wobec organów sądu.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Kurator okręgowy ma obowiązek dbać o równomierne obciążenie pracą kuratorów w ramach poszczególnych zespołów kuratorskiej służby sądowej oraz między poszczególnymi zespołami tej służby w okręgu.”,

c) w ust. 2:

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) kontrola i ocena pracy kuratorów sądowych oraz aplikantów kuratorskich; w uzasadnionych wypadkach przeprowadzenie kontroli i dokonanie oceny pracy kuratora lub aplikanta kurator okręgowy może zlecić kierownikowi zespołu kuratorskiej służby sądowej;”,

– po pkt 13 dodaje się pkt 13a w brzmieniu:

„13a) wskazywanie pierwszego i drugiego zastępcy, w wypadku gdy Minister Sprawiedliwości powoła dwóch zastępców kuratora okręgowego;”,

– w pkt 15 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16) sporządzanie oraz przedkładanie prezesowi sądu okręgowego sprawozdania z przeprowadzonych w danym roku wizytacji lub lustracji, o których mowa w art. 35a ust. 8.”,

d) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Skargi i wnioski dotyczące działalności kuratora okręgowego rozpoznaje prezes sądu okręgowego.”;

28) po art. 37 dodaje się art. 37a i art. 37b w brzmieniu:

„Art. 37a. 1. Minister Sprawiedliwości, mając na uwadze stan osobowy kadry kuratorskiej w okręgu, może powołać zastępcę kuratora okręgowego, a jeżeli uzna to za konieczne – dwóch zastępców kuratora okręgowego.

2. Do zastępcy kuratora okręgowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 36 ust. 1 i 3–10 oraz art. 37 ust. 1, 1a, ust. 2 pkt 1–13 i 14–16 oraz ust. 3.

3. W wypadku niepowołania kuratora okręgowego, jego nieobecności albo w wypadku, o którym mowa w art. 36 ust. 8, pierwszy zastępca kuratora pełni obowiązki kuratora okręgowego.

Art. 37b. 1. W wypadku niepowołania kuratora okręgowego, jego nieobecności albo w wypadku, o którym mowa w art. 36 ust. 8, przy jednoczesnym niepowołaniu albo nieobecności zastępcy kuratora okręgowego, prezes sądu okręgowego deleguje z sądu rejonowego do sądu okręgowego kuratora zawodowego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków kuratora okręgowego.

2. Kurator, o którym mowa w ust. 1, jest delegowany do czasu powołania kuratora okręgowego, ustania jego nieobecności albo ustania zawieszenia w wypadku, o którym mowa w art. 36 ust. 8, na czas określony nie dłuższy niż 6 miesięcy. Jego odwołanie z delegowania może nastąpić w każdym czasie.

3. Do kuratora, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 35a ust. 9, art. 36 ust. 4 i 9 oraz art. 37.”;

29) w art. 38:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Czynności z zakresu obsługi biurowej kuratora okręgowego i jego zastępcy albo zastępców wykonuje sekretariat kuratora okręgowego.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Kurator okręgowy kieruje pracami sekretariatu, o którym mowa w ust. 1.”,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Kurator, o którym mowa w ust. 2, jest delegowany na czas określony. Jego odwołanie z delegowania może nastąpić w każdym czasie. Do kuratora, o którym mowa w ust. 2, przepisy art. 35a ust. 9 oraz art. 36 ust. 4 i 9 stosuje się odpowiednio.”;

30) w art. 39 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Siedzibą zespołu jest miejscowość, w której siedzibę ma sąd rejonowy.

4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, za zgodą Ministra Sprawiedliwości, dopuszcza się wskazanie jako siedziby zespołu innej miejscowości niż miejscowość, w której siedzibę ma sąd rejonowy.”;

31) w art. 40 dodaje się ust. 3–5 w brzmieniu:

„3. Kadencja kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej trwa 4 lata.

4. Kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej może być powołany na kolejne kadencje.

5. Prezes sądu okręgowego odwołuje kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej, jeżeli ten zrzekł się stanowiska albo nie wypełnia obowiązków nałożonych przez ustawę.”;

32) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. 1. Kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej, w wypadku jego nieobecności, zastępuje wyznaczony przez niego kurator zawodowy, o czym kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej informuje prezesa sądu rejonowego oraz kuratora okręgowego.

2. Kuratorowi zawodowemu, o którym mowa w ust. 1, w czasie zastępowania kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej przysługują uprawnienia, o których mowa w art. 169b § 2, 5–7 i 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53, z późn. zm.¹⁾);”;

33) w art. 41:

a) w ust. 1:

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) dbałość o równomierne obciążenie pracą kuratorów zespołu;”;

– uchyla się pkt 13,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej wykonuje obowiązki kuratora w wymiarze nie mniejszym niż 35% przeciętnego obciążenia pracą przypadającego na członka zespołu.”;

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli w zespole są wykonywane orzeczenia w sprawach karnych oraz w sprawach rodzinnych i nieletnich, kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej wykonuje obowiązki kuratora w wymiarze, o którym mowa w ust. 2, odnoszącym się do przeciętnego obciążenia pracą przypadającego na członka zespołu będącego odpowiednio kuratorem dla dorosłych albo kuratorem rodzinnym.”;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 472, 1236 i 2054 oraz z 2022 r. poz. 22, 655, 1855 i 2600.

34) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. 1. W zespole tworzy się sekretariat.

2. Sekretariat zespołu tworzy się spośród urzędników lub innych pracowników sądowych, a przy jego liczbowej obsadzie uwzględnienia się potrzeby zespołu.

3. Kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej kieruje pracami sekretariatu, o którym mowa w ust. 1.”;

35) po art. 42 dodaje się art. 42a w brzmieniu:

„Art. 42a. 1. Minister Sprawiedliwości, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr kuratorskiej służby sądowej oraz potrzeby wynikające z obciążenia jej pracą w poszczególnych sądach, przydziela nowe stanowiska kuratorskie poszczególnym sądom rejonowym w ramach posiadanych środków finansowych.

2. W wypadku zwolnienia stanowiska kuratora zawodowego prezes sądu okręgowego, w którego okręgu stanowisko zostało zwolnione, w terminie 7 dni od dnia zwolnienia stanowiska zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości, na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 1, przydziela stanowisko sądowi rejonowemu, w którym stanowisko kuratora zawodowego zostało zwolnione, albo innemu sądowi rejonowemu.”;

36) w art. 46 w ust. 1:

a) w pkt 3 po wyrazie „opiniowanie” dodaje się wyraz „projektów”,

b) w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) wskazywanie przedstawiciela Krajowej Rady Kuratorów, o którym mowa w art. 79 ust. 1 pkt 2.”;

37) w art. 47:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W okręgach sądowych, w których powołano dwóch zastępców kuratora okręgowego, pod nieobecność kuratora okręgowego okręgowemu zgromadzeniu kuratorów przewodniczy pierwszy zastępca kuratora okręgowego, a w razie jego nieobecności – drugi zastępca kuratora okręgowego.”;

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W wypadku nieobecności kuratora okręgowego, przy jednoczesnym niepowołaniu albo nieobecności zastępcy kuratora okręgowego, okręgowemu zgromadzeniu kuratorów przewodniczy kurator zawodowy najstarszy służbą spośród obecnych.”;

38) w art. 48 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W posiedzeniach okręgowego zgromadzenia kuratorów uczestniczą, bez prawa głosu, aplikanci kuratorscy.”;

39) w art. 50 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Posiedzenie okręgowego zgromadzenia kuratorów może zwołać również prezes sądu okręgowego.”;

40) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. 1. Do zadań okręgowego zgromadzenia kuratorów należy:

- 1) wybór członków sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji;
- 2) zgłaszanie prezesowi sądu okręgowego raz w roku do dnia 31 marca dwóch kandydatów na członków komisji konkursowej, o której mowa w art. 5b ust. 5;
- 3) zgłaszanie prezesowi sądu okręgowego raz w roku do dnia 31 marca dwóch kandydatów na członków komisji konkursowej, o której mowa w art. 72 ust. 4;
- 4) wysłuchiwanie informacji kuratora okręgowego o działalności kuratorskiej służby sądowej i wyrażanie opinii w tym zakresie;
- 5) wyrażanie opinii w sprawach osobowych kuratorów zawodowych przedstawionych przez kuratora okręgowego i Ministra Sprawiedliwości;
- 6) występowanie do Ministra Sprawiedliwości o podjęcie niezbędnych działań dotyczących funkcjonowania kuratorskiej służby sądowej.

2. Możliwości kandydowania na stanowisko, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, są pozbawieni członkowie okręgowego zgromadzenia kuratorów, przeciwko którym toczy się postępowanie dyscyplinarne – do czasu zakończenia tego postępowania, i kuratorzy, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 31a ust. 1, art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2 – w okresie delegowania.”;

41) tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:

„Odpowiedzialność dyscyplinarna kuratorów zawodowych”;

42) w art. 52:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kurator zawodowy ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za oczywiste i rażące naruszenie obowiązków kuratora lub zasad etyki zawodowej.”;

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) nagana z pozbawieniem możliwości uzyskania wyższego stopnia służbowego przez okres 2 lat;
- 4) usunięcie z zajmowanego stanowiska;
- 5) wydalenie ze służby kuratorskiej.”;

d) dodaje się ust. 4–7 w brzmieniu:

„4. Kara upomnienia i kara nagany oznaczają wytknięcie ukaranemu niewłaściwego postępowania.

5. Kara nagany z pozbawieniem możliwości uzyskania wyższego stopnia służbowego przez okres 2 lat oznacza wytknięcie ukaranemu niewłaściwego postępowania i brak możliwości awansu służbowego przez okres 2 lat.

6. Kara usunięcia z zajmowanego stanowiska oznacza usunięcie z zajmowanego dotychczas stanowiska.

7. Kara wydalenia ze służby kuratorskiej oznacza zwolnienie ze służby kuratorskiej, a jej wymierzenie pociąga za sobą utratę możliwości ponownego ubiegania się o przyjęcie do służby kuratorskiej przez okres 10 lat.”;

43) po art. 52 dodaje się art. 52a–52e w brzmieniu:

„Art. 52a. 1. W wypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi prezes sądu okręgowego przeprowadza z kuratorem zawodowym rozmowę dyscyplinującą udokumentowaną w formie notatki. Z upoważnienia prezesa sądu okręgowego rozmowę dyscyplinującą może przeprowadzić kurator okręgowy.

2. Rozmowę dyscyplinującą, o której mowa w ust. 1, przeprowadza się w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. Rozmowa ta polega na wytknięciu kuratorowi zawodowemu niewłaściwego postępowania oraz uprzedzeniu go o możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego i wymierzenia kary dyscyplinarnej w wypadku ponownego popełnienia czynu, za który kurator ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną.

3. Notatkę, o której mowa w ust. 1, włącza się do akt osobowych na okres 5 miesięcy.

4. W terminie 5 dni od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej kurator zawodowy może złożyć sprzeciw do prezesa sądu okręgowego. Złożenie sprzeciwu skutkuje wszczęciem postępowania wyjaśniającego, a zebrane dotychczas materiały stają się materiałami tego postępowania.

Art. 52b. 1. Powzięciem wiadomości o możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego jest uzyskanie takiej informacji w dowolnej formie przez prezesa sądu okręgowego, prezesa sądu rejonowego, kuratora okręgowego, kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej lub rzecznika dyscyplinarnego.

2. Prezes sądu rejonowego, kurator okręgowy, kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej lub rzecznik dyscyplinarny informują prezesa sądu okręgowego o możliwości popełnienia przez kuratora zawodowego przewinienia dyscyplinarnego w terminie 7 dni od dnia powzięcia takiej wiadomości. Kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej przekazuje tę informację za pośrednictwem kuratora okręgowego.

Art. 52c. 1. Kuratorowi zawodowemu wymierza się karę dyscyplinarną współmierną do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego oraz stopnia zawinienia.

2. Przy wymierzaniu kary dyscyplinarnej uwzględnia się okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego skutki, w tym następstwa negatywne dla służby, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na obwinionym obowiązków, pobudki działania, zachowanie obwinionego przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i po jego popełnieniu, dotychczasowy przebieg i okres zatrudnienia, oceny pracy, a także istotne w sprawie okoliczności – zarówno łagodzące, jak i obciążające.

3. Na zaostrzenie wymiaru kary dyscyplinarnej mają wpływ następujące okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego:

- 1) działanie z motywacji zasługującej na szczególne potępienie, w stanie nietrzeźwości albo w stanie po spożyciu alkoholu lub użyciu podobnie działającego środka;
- 2) popełnienie przewinienia dyscyplinarnego przez kuratora zawodowego przed zatarciem wymierzonej mu kary dyscyplinarnej;
- 3) poważne skutki przewinienia dyscyplinarnego, zwłaszcza istotne zakłócenie realizacji zadań kuratorskiej służby sądowej lub naruszenie dobrego imienia kuratorskiej służby sądowej;
- 4) działanie w obecności innego kuratora, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

4. Na złagodzenie wymiaru kary dyscyplinarnej mają wpływ następujące okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego:

- 1) nieumyślność jego popełnienia;
- 2) podjęcie przez kuratora zawodowego starań o zmniejszenie jego skutków;
- 3) brak należytego doświadczenia zawodowego lub dostatecznych umiejętności zawodowych;
- 4) dobrowolne poinformowanie bezpośredniego przełożonego o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego przed wszczęciem postępowania wyjaśniającego.

5. Okoliczności, o których mowa w ust. 1–4, uwzględnia się wyłącznie w stosunku do kuratora zawodowego, którego one dotyczą.

Art. 52d. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje postępowanie:

- 1) wyjaśniające;
- 2) przed sądami dyscyplinarnymi obu instancji;
- 3) wykonawcze.

Art. 52e. 1. Prezes sądu okręgowego, jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie popełnienia przez kuratora zawodowego przewinienia dyscyplinarnego, niezwłocznie zarządza przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego. Kuratora zawodowego, co do którego wydano zarządzenie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, uważa się za obwinionego.

2. Nie wszczyna się postępowania wyjaśniającego po upływie 90 dni od dnia powzięcia wiadomości o możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

3. Jeżeli z powodu nieobecności w pracy kurator nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, bieg terminu, o którym mowa w ust. 2, nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia stawienia się kuratora w pracy.

4. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęły 3 lata. Zawieszenie postępowania dyscyplinarnego wstrzymuje bieg tego terminu.

5. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie karne.

6. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie prezesa sądu okręgowego;
- 2) datę wydania zarządzenia;
- 3) podstawę prawną;

- 4) datę uzyskania informacji uzasadniających wszczęcie postępowania wyjaśniającego;
 - 5) określenie okoliczności stanowiących przedmiot postępowania wyjaśniającego;
 - 6) podpis prezesa sądu okręgowego.
7. Celem postępowania wyjaśniającego jest w szczególności:
- 1) ustalenie, czy czyn, którego popełnienie zarzucono kuratorowi, został popełniony i czy kurator jest jego sprawcą;
 - 2) wyjaśnienie przyczyn i okoliczności popełnienia czynu, o którym mowa w pkt 1;
 - 3) zebranie i utrwalenie dowodów w sprawie.

8. Rzecznik dyscyplinarny kończy postępowanie wyjaśniające w terminie 3 miesięcy od dnia wydania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, przede wszystkim ze względu na zawły charakter sprawy, postępowanie wyjaśniające za zgodą prezesa sądu okręgowego może być przedłużone na czas oznaczony, nie dłuższy niż 9 miesięcy od dnia wydania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1.

9. Jeżeli w toku postępowania wyjaśniającego zostały ujawnione inne okoliczności wskazujące na możliwość popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny może poszerzyć zakres okoliczności stanowiących przedmiot postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w ust. 6 pkt 5.

10. Rzecznik dyscyplinarny w toku postępowania wyjaśniającego może wezwać kuratora zawodowego do złożenia pisemnego oświadczenia dotyczącego przedmiotu tego postępowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Rzecznik dyscyplinarny może również odebrać od kuratora zawodowego oświadczenie ustne. Niezłożenie oświadczenia przez kuratora zawodowego nie wstrzymuje dalszego biegu postępowania.

11. Jeżeli wyniki postępowania wyjaśniającego uzasadniają wystąpienie z wnioskiem o ukaranie do sądu dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny przedstawia kuratorowi zawodowemu zarzuty na piśmie oraz odbiera od niego wyjaśnienia, chyba że odebranie tych wyjaśnień nie jest możliwe. Obwiniony może w terminie 14 dni od dnia przedstawienia zarzutów na piśmie złożyć wnioski o przeprowadzenie dowodów.

12. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, w zależności od jego wyników, rzecznik dyscyplinarny występuje do sądu dyscyplinarnego z wnioskiem o ukaranie obwinionego albo wydaje postanowienie o odmowie skierowania takiego wniosku.

13. Wniosek o ukaranie zawiera dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, wykaz dowodów uzasadniających wniosek oraz uzasadnienie.

14. Po złożeniu wniosku o ukaranie rzecznik dyscyplinarny może wystąpić do prezesa sądu okręgowego o zawieszenie kuratora zawodowego w pełnieniu obowiązków służbowych. Przepisy art. 24 ust. 2 i 3 stosuje się.

15. Odpis postanowienia o odmowie skierowania wniosku o ukaranie doręcza się prezesowi sądu okręgowego oraz kuratorowi okręgowemu.

16. Prezes sądu okręgowego w terminie 30 dni od dnia doręczenia odpisu postanowienia, o którym mowa w ust. 15, może wnieść sprzeciw od tego postanowienia. Wniesienie sprzeciwu jest równoznaczne z obowiązkiem wystąpienia przez rzecznika dyscyplinarnego do sądu dyscyplinarnego z wnioskiem o ukaranie, a wskazania prezesa sądu okręgowego co do dalszego toku postępowania są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego.”;

44) uchyla się art. 53;

45) w art. 54:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W sprawach dyscyplinarnych kuratorów zawodowych orzekają:

- 1) w pierwszej instancji – sąd dyscyplinarny w sądzie okręgowym, zwany dalej „sądem dyscyplinarnym pierwszej instancji”, w składzie 3-osobowym;
- 2) w drugiej instancji – sąd okręgowy w składzie 3 sędziów.”;

b) uchyla się ust. 2 i 3,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do orzekania w sądzie dyscyplinarnym pierwszej instancji są uprawnieni kuratorzy zawodowi pełniący służbę w danym okręgu, z wyjątkiem kuratora okręgowego, zastępcy kuratora okręgowego, kuratorów, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 31a ust. 1, art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2, oraz rzecznika dyscyplinarnego.”;

46) w art. 55:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Kurator zawodowy jest obowiązany wykonywać czynności związane z powierzonymi mu obowiązkami członka sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji. Wykonywanie obowiązków członka sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji jest niezależne od wykonywania pozostałych obowiązków służbowych kuratora zawodowego.”,

b) uchyla się ust. 2 i 3,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kadencja sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji trwa 6 lat.”,

d) dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Kadencja członka sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji wygasa przed jej upływem w wypadku:

- 1) rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy;
- 2) ukarania kuratora zawodowego karą dyscyplinarną.

6. Prezes sądu okręgowego może odwołać członka sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przed upływem kadencji, jeżeli zostało przeciwko niemu wszczęte postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie karne o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub o umyślne przestępstwo skarbowe.

7. Po upływie kadencji członkowie sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji pełnią swoje obowiązki do zakończenia prowadzonego przez nich postępowania dyscyplinarnego, chyba że zachodzi potrzeba prowadzenia postępowania dyscyplinarnego od początku.”;

47) w art. 56 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Skład sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji wyznacza prezes sądu okręgowego w kolejności alfabetycznej, z listy członków odpowiedniego sądu.

2. Składowi sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przewodniczy najstarszy służbą kurator zawodowy.”;

48) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57. Członkowie sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji są niezawisli i podlegają tylko ustawom.”;

49) w art. 58:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rzecznika dyscyplinarnego i zastępcę rzecznika dyscyplinarnego powołuje na 4-letnią kadencję prezes sądu okręgowego spośród kuratorów zawodowych pełniących służbę w danym okręgu.”,

b) uchyla się ust. 3,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy jest mowa o rzeczniku dyscyplinarnym, należy przez to rozumieć również zastępcę rzecznika dyscyplinarnego.”;

50) w art. 59 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) składanie wniosków o ukaranie, jeżeli wyniki postępowania wyjaśniającego to uzasadniają;”;

51) po art. 59 dodaje się art. 59a w brzmieniu:

„Art. 59a. 1. Rzecznik dyscyplinarny podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio;
- 2) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym obwinionego lub osoby przez niego pokrzywdzonej w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania karnego;
- 3) był świadkiem czynu będącego przedmiotem postępowania dyscyplinarnego;
- 4) między nim a obwinionym lub osobą pokrzywdzoną przez obwinionego zachodzi stosunek osobisty mogący wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

2. Rzecznika dyscyplinarnego można wyłączyć od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym także z innych uzasadnionych przyczyn.

3. O okolicznościach uzasadniających wyłączenie od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym rzecznik dyscyplinarny zawiadamia niezwłocznie prezesa sądu okręgowego.

4. Wyłączenie rzecznika dyscyplinarnego od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym może nastąpić również na wniosek obwinionego lub jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony.

5. Prezes sądu okręgowego wydaje niezwłocznie decyzję o wyłączeniu albo odmowie wyłączenia rzecznika dyscyplinarnego od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

6. Do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 5, rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności niecierpiące zwłoki.”;

52) w art. 60:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W wypadku gdy obwiniony, który nie ma obrońcy z wyboru, wnosi o ustanowienie obrońcy z urzędu, przewodniczący składu sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji wyznacza obrońcę spośród adwokatów lub radców prawnych.”;

b) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Przed wyznaczeniem obrońcy przewodniczący składu sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji zwraca się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych o wskazanie adwokata lub radcy prawnego.

4. Właściwa okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych wskazuje adwokata lub radcę prawnego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 tygodni od dnia doręczenia wniosku o wskazanie adwokata lub radcy prawnego, zawiadamiając o tym przewodniczącego składu sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji. W zawiadomieniu właściwa okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych wskazuje imię i nazwisko tego adwokata lub radcy prawnego oraz jego adres do doręczeń.”;

53) art. 61 otrzymuje brzmienie:

„Art. 61. 1. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji rozpoznaje sprawę dyscyplinarną na rozprawie.

2. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji doręcza stronom wezwania na rozprawę i wzywa strony do złożenia wniosków dowodowych w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

3. Wniosek dowodowy złożony po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, sąd dyscyplinarny pierwszej instancji może pozostawić bez rozpoznania, chyba że strona wykaże, że wniosek nie mógł zostać złożony w terminie z przyczyn od niej niezależnych.

4. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji wzywa obwinionego do przedstawienia w terminie, o którym mowa w ust. 2, wyjaśnień na piśmie oraz wskazania obrońcy, jeżeli go ustanowił. Niezłożenie wyjaśnień w tym terminie nie wstrzymuje dalszego postępowania.”;

54) po art. 61 dodaje się art. 61a–61e w brzmieniu:

„Art. 61a. 1. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie lub posiedzeniu zawiadomionego obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

2. Jeżeli nie można rozpoznać sprawy z powodu usprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego, a nie ma on obrońcy, sąd dyscyplinarny pierwszej instancji wyznacza mu obrońcę z urzędu, określając termin dla obrońcy do zapoznania się z materiałami sprawy. Do wyznaczenia obrońcy stosuje się odpowiednio przepisy art. 60 ust. 2–4.

Art. 61b. 1. Postępowanie dyscyplinarne jest jawne.

2. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji może wyłączyć jawność postępowania dyscyplinarnego ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny.

3. W wypadku wyłączenia jawności postępowania dyscyplinarnego ogłoszenie orzeczenia jest jawne.

Art. 61c. Jeżeli w toku rozprawy ujawni się inne przewinienie, oprócz objętego wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, sąd może wydać co do tego przewinienia orzeczenie tylko za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy; w razie braku zgody rzecznik dyscyplinarny prowadzi w tym zakresie odrębne postępowanie dyscyplinarne.

Art. 61d. Po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego przeciwko kuratorowi zawodowemu, sąd lub prokurator przesyła akta sprawy właściwemu prezesowi sądu okręgowego. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne nie było wszczęte, prezes sądu okręgowego wydaje zarządzenie, o którym mowa w art. 52e ust. 1, chociażby w postępowaniu karnym został wydany wyrok uniewinniający.

Art. 61e. 1. W razie rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy kuratora zawodowego wszczęte postępowanie dyscyplinarne umarza się.

2. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić na wniosek rzecznika dyscyplinarnego w terminie 2 lat od dnia umorzenia tego postępowania.”;

55) w art. 62 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręcza się stronom, prezesowi sądu okręgowego, a w wypadku, o którym mowa w art. 64 ust. 3 – także prezesowi sądu rejonowego, nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego ogłoszenia.”;

56) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. 1. Od wydanego w pierwszej instancji orzeczenia sądu dyscyplinarnego oraz postanowienia i zarządzenia, zamykających drogę do wydania orzeczenia, przysługuje stronom odwołanie.

2. Odwołanie wnosi się do sądu okręgowego właściwego miejscowo dla obszaru, w którym obwiniony jest zatrudniony, za pośrednictwem sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji. Termin do wniesienia odwołania wynosi 30 dni i biegnie dla każdego uprawnionego od dnia doręczenia orzeczenia lub zarządzenia.

3. Odwołanie rozpoznaje się w terminie 3 miesięcy od dnia jego wpłynięcia do sądu okręgowego.

4. Sąd okręgowy rozpoznaje sprawę dyscyplinarną na rozprawie na podstawie dowodów znajdujących się w aktach sprawy, chyba że uzna, iż niezbędne dla prawidłowego rozpoznania sprawy jest bezpośrednio przeprowadzenie dowodów z wyjaśnień obwinionego, zeznań świadków, opinii biegłych lub innych istotnych dowodów.

5. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem wydane przez sąd okręgowy doręcza się stronom, prezesowi sądu okręgowego, a w wypadku, o którym mowa w art. 64 ust. 3 – także prezesowi sądu rejonowego.

6. W postępowaniu przed sądem okręgowym stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym pierwszej instancji.

7. Od orzeczenia sądu okręgowego przysługuje kasacja.”;

57) w art. 64 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Przewodniczący składu sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przesyła odpis prawomocnego orzeczenia sądu dyscyplinarnego prezesowi sądu, w którym kurator zawodowy jest zatrudniony.

3. Wykonanie orzeczenia co do kar wymienionych w art. 52 ust. 3 pkt 3–5 należy odpowiednio do prezesa sądu okręgowego albo prezesa sądu rejonowego.”;

58) uchyla się art. 65;

59) art. 66 i art. 67 otrzymują brzmienie:

„Art. 66. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego i ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726, 1855, 2339 i 2600).

Art. 67. Odpis prawomocnego orzeczenia skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych kuratora zawodowego.”;

60) uchyla się art. 68;

61) w art. 70:

a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) odpisu orzeczenia sądu dyscyplinarnego o ukaraniu karą upomnienia – po roku od jego uprawomocnienia;
- 2) odpisu orzeczenia sądu dyscyplinarnego o ukaraniu karą przewidzianą w art. 52 ust. 3 pkt 2–4 – po upływie 2 lat, a karą przewidzianą w art. 52 ust. 3 pkt 5 – po upływie 10 lat od jego uprawomocnienia.”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W szczególnie uzasadnionym wypadku prezes sądu okręgowego, na wniosek ukaranego, może zarządzić usunięcie z jego akt osobowych orzeczenia o ukaraniu jedną z kar, o których mowa w art. 52 ust. 3 pkt 2–4, po upływie połowy terminu określonego w ust. 1 pkt 2.”;

62) w art. 72 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2–16 w brzmieniu:

„2. Prezes sądu okręgowego informuje o konkursie na aplikację kuratorską przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie sądu, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej sądu oraz może poinformować o konkursie w inny sposób, w szczególności przez umieszczenie ogłoszenia w prasie.

3. Konkurs, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza komisja konkursowa powołana przez prezesa sądu okręgowego.

4. Komisja konkursowa składa się z przewodniczącego, którym jest prezes sądu okręgowego albo wyznaczony przez niego wiceprezes, oraz trzech członków: sędziego wizytatora, kuratora okręgowego albo jego zastępcy i kuratora zawodowego, wyznaczonego spośród kandydatów, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3.

5. Członek komisji konkursowej zostaje wyłączony z udziału w jej pracach, jeżeli kandydat pozostaje z nim w stosunku:

- 1) małżeństwa;
- 2) pokrewieństwa albo powinowactwa do trzeciego stopnia;
- 3) przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) osobistym mogącym wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

6. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

7. Konkurs, o którym mowa w ust. 2, ma na celu sprawdzenie wiedzy, umiejętności, predyspozycji oraz zdolności ogólnych kandydata, niezbędnych do wykonywania pracy na stanowisku aplikanta kuratorskiego.

8. Konkurs, o którym mowa w ust. 2, składa się z trzech etapów:

- 1) pierwszego – obejmującego wstępną weryfikację zgłoszeń kandydatów pod kątem spełnienia wymogów formalnych przystąpienia do konkursu;
- 2) drugiego – pisemnego, polegającego na rozwiązaniu testu, składającego się z 30 pytań jednokrotnego wyboru oraz udzieleniu odpowiedzi na jedno z dwóch pytań opisowych;
- 3) trzeciego – rozmowy kwalifikacyjnej.

9. Jeżeli żaden z kandydatów nie został dopuszczony do trzeciego etapu konkursu, prezes sądu okręgowego zarządza przeprowadzenie kolejnego konkursu na aplikację kuratorską.

10. Do zatrudnienia na stanowisku aplikanta kuratorskiego zostaje zakwalifikowany kandydat, który w trakcie konkursu, o którym mowa w ust. 2, uzyskał najwyższą liczbę punktów.

11. W wypadku uzyskania przez dwóch lub więcej kandydatów tej samej liczby punktów komisja dokonuje w drodze głosowania wyboru kandydata, biorąc pod uwagę dodatkowe osiągnięcia i kwalifikacje przydatne do wykonywania pracy na stanowisku aplikanta kuratorskiego. Przewodniczący komisji sporządza pisemne uzasadnienie wyboru kandydata, wskazując w szczególności, które dodatkowe osiągnięcia i kwalifikacje kandydatów wzięto pod uwagę.

12. Komisja konkursowa po przeprowadzeniu konkursu, o którym mowa w ust. 2, na podstawie jego wyników może sporządzić rezerwową listę kandydatów, mając w szczególności na uwadze możliwość zatrudnienia większej liczby aplikantów kuratorskich, rezygnację kandydata albo ustanie stosunku pracy z aplikantem kuratorskim przed ukończeniem aplikacji. Rezerwowa lista kandydatów jest ważna do następnego konkursu, jednakże nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia przeprowadzenia konkursu, na podstawie którego została sporządzona.

13. Z przebiegu konkursu, o którym mowa w ust. 2, sporządza się protokół obejmujący w szczególności:

- 1) imiona i nazwiska kandydatów, którzy przystąpili do konkursu;
- 2) wyniki uzyskane przez poszczególnych kandydatów;
- 3) wskazanie kandydata albo listy kandydatów zakwalifikowanych do zatrudnienia, a jeżeli komisja sporządziła rezerwową listę kandydatów – także wskazanie tej listy.

14. Informację o wynikach konkursu, o którym mowa w ust. 2, w tym imiona i nazwiska kandydatów, prezes sądu okręgowego umieszcza w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie sądu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej sądu.

15. Kandydatowi, po okazaniu dokumentu tożsamości, udostępnia się do wglądu protokół przebiegu konkursu, o którym mowa w ust. 13, w części obejmującej wyniki tego kandydata.

16. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzenia konkursu na aplikację kuratorską, w szczególności sposób i tryb działania komisji konkursowej, przebieg konkursu, a także zakres wiedzy podlegającej sprawdzeniu w trakcie konkursu, uwzględniając konieczność prawidłowego, terminowego i efektywnego przeprowadzenia i przebiegu konkursu na aplikację kuratorską oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji konkursowej.”;

63) w art. 73:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przy określaniu czasu trwania umowy, o której mowa w ust. 1, bierze się pod uwagę okres trwania aplikacji, czas niezbędny do przystąpienia do egzaminu kuratorskiego i uzyskania jego wyniku.”,

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Prezes sądu okręgowego informuje Rektora-Komendanta uczelni o zatrudnieniu aplikanta kuratorskiego w terminie 7 dni od dnia podpisania umowy o pracę.

3. Prezes sądu okręgowego może przedłużyć czas trwania umowy, o której mowa w ust. 1, na wniosek aplikanta, na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy, jeżeli aplikant nie przystąpił do egzaminu z przyczyn od niego niezależnych lub nie zdał go w pierwszym terminie.”;

64) art. 75 i art. 76 otrzymują brzmienie:

„Art. 75. 1. Aplikacja kuratorska ma na celu:

- 1) zapoznanie z organizacją i działalnością sądu, zakładów dla nieletnich, placówek opiekuńczo-wychowawczych i leczniczo-terapeutycznych oraz zakładów penitencjarnych;
- 2) teoretyczne i praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu kuratora sądowego;
- 3) sprawdzenie przydatności do wykonywania zawodu kuratora sądowego.

2. Zajęcia teoretyczne w ramach aplikacji kuratorskiej są prowadzone przez uczelnię.

3. Koszty zajęć teoretycznych prowadzonych przez uczelnię są pokrywane przez sąd okręgowy na podstawie umowy zawartej z uczelnią.

4. Kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom kuratorskim właściwego poziomu kształcenia, Rektor-Komendant uczelni określa, w drodze zarządzenia, wysokość kosztów zajęć teoretycznych dla jednego aplikanta.

5. Rektor-Komendant uczelni, w porozumieniu z Krajową Radą Kuratorów, opracowuje program zajęć teoretycznych i przedstawia go Ministrowi Sprawiedliwości, który w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia może wnieść wiążące uwagi. Po uwzględnieniu uwag Ministra Sprawiedliwości do programu zajęć teoretycznych Rektor-Komendant uczelni przekazuje ten program prezesom sądów okręgowych i Krajowej Radzie Kuratorów.

6. Kurator okręgowy odpowiada za organizację szkolenia praktycznego aplikantów kuratorskich.

7. Aplikant kuratorski odbywa szkolenie praktyczne w zespole wykonującym orzeczenia w sprawach karnych oraz w zespole wykonującym orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich, po 6 miesięcy w każdym z tych zespołów. Jeżeli w zespole są wykonywane orzeczenia w sprawach karnych oraz w sprawach rodzinnych i nieletnich, aplikant odbywa szkolenie praktyczne po 6 miesięcy w zakresie wykonywania orzeczeń przez kuratorów dla dorosłych oraz w zakresie wykonywania orzeczeń przez kuratorów rodzinnych.

8. Aplikantowi wyznacza się dwóch patronów – jednego spośród kuratorów dla dorosłych, a drugiego spośród kuratorów rodzinnych. Każdy z patronów pełni swoją funkcję przez 6 miesięcy, odpowiednio w czasie, kiedy aplikant odbywa szkolenie praktyczne w zakresie dotyczącym wykonywania orzeczeń w sprawach karnych albo w zakresie wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich.

9. Jeżeli aplikant kuratorski odbywa szkolenie praktyczne w zespole wykonującym orzeczenia w sprawach karnych oraz w zespole wykonującym orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich, każdy z kierowników tych zespołów kuratorskiej służby sądowej wyznacza jednego patrona. Jeżeli w zespole są wykonywane orzeczenia w sprawach karnych oraz w sprawach rodzinnych i nieletnich, patronów aplikanta wyznacza kierownik tego zespołu kuratorskiej służby sądowej.

10. Patron czuwa nad prawidłowym przebiegiem szkolenia praktycznego aplikanta, odpowiednio w zakresie dotyczącym wykonywania orzeczeń w sprawach karnych albo wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich, oraz opiniuje aplikanta.

11. Prezes sądu okręgowego wydaje potwierdzenie odbycia aplikacji kuratorskiej zawierające w szczególności: imię, nazwisko, imię ojca oraz datę i miejsce urodzenia aplikanta kuratorskiego.

12. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, organizację i sposób odbywania aplikacji kuratorskiej, zakres zajęć teoretycznych i szkolenia praktycznego oraz wzór dokumentu potwierdzającego odbycie aplikacji kuratorskiej, mając na względzie konieczność jednolitej i obiektywnej oceny wiedzy i kwalifikacji aplikantów.

Art. 76. Aplikant kuratorski za naruszenie swoich obowiązków ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną na zasadach obowiązujących kuratorów zawodowych.”;

65) w art. 77 po wyrazie „przepisy” dodaje się wyrazy „art. 4 ust. 4.”;

66) w art. 78 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Komisję egzaminacyjną powołuje Rektor-Komendant uczelni.”;

67) art. 79 otrzymuje brzmienie:

„Art. 79. 1. Komisja egzaminacyjna składa się z:

- 1) przewodniczącego, którym jest Rektor-Komendant uczelni albo osoba przez niego wyznaczona z grona nauczycieli akademickich uczelni posiadająca co najmniej stopień doktora;
- 2) czterech członków, w tym co najmniej jednego przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości oraz co najmniej jednego przedstawiciela Krajowej Rady Kuratorów.

2. Przewodniczący zawiadamia Ministra Sprawiedliwości oraz Przewodniczącego Krajowej Rady Kuratorów o konieczności wskazania przedstawicieli, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości w komisji egzaminacyjnej może być w szczególności kurator zawodowy, o którym mowa w art. 31 ust. 1.

4. O składzie komisji egzaminacyjnej oraz terminie i miejscu egzaminu przewodniczący zawiadamia Ministra Sprawiedliwości, Przewodniczącego Krajowej Rady Kuratorów, członków komisji oraz, za pośrednictwem prezesów sądów okręgowych, podlegających egzaminowi aplikantów co najmniej na miesiąc przed wyznaczonym terminem egzaminu kuratorskiego.”;

68) w art. 80:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzamin kuratorski przeprowadza się 4 razy w roku w terminach wyznaczonych przez Ministra Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Rektora-Komendanta uczelni.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Aplikant przystępuje do egzaminu kuratorskiego w pierwszym możliwym terminie po odbyciu aplikacji kuratorskiej.

1b. Prezes sądu okręgowego informuje Rektora-Komendanta uczelni o odbyciu przez aplikanta aplikacji kuratorskiej w terminie 7 dni od dnia jej ukończenia.”;

69) art. 82 otrzymuje brzmienie:

„Art. 82. Członkom komisji konkursowej na aplikację kuratorską oraz członkom komisji egzaminacyjnej egzaminu kuratorskiego wynagrodzenie nie przysługuje.”;

70) po art. 87 dodaje się art. 87a w brzmieniu:

„Art. 87a. 1. Kuratorowi społecznemu, na jego wniosek lub za jego zgodą, pomoc psychologiczną zapewnia sąd rejonowy, w którym pełni on swoją funkcję.

2. Kuratorowi społecznemu pokrzywdzonemu przestępstwem w związku z wykonywaniem czynności służbowych przysługuje od sądu rejonowego, w którym pełni on swoją funkcję, na jego wniosek, zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu karnym, w którym uczestniczył w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego. Przepisy art. 17b ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Kuratorowi społecznemu, przeciwko któremu zostało wytoczone powództwo cywilne w związku z wykonywaniem czynności służbowych przysługuje od sądu rejonowego, w którym pełni on swoją funkcję, na jego wniosek, zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie wyższej niż stawka minimalna wynagrodzenia jednego pełnomocnika określona w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze. Przepisy art. 17c ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”;

71) w art. 90:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ryczałt za sprawowanie jednego dozoru lub nadzoru wynosi od 4% do 8% kwoty bazowej, o której mowa w art. 14 ust. 1.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Za przeprowadzenie wywiadu w postępowaniu wykonawczym w sprawie nieobjętej dozorem lub nadzorem prezes sądu rejonowego przyznaje kuratorowi społecznemu ryczałt z tytułu zwrotu kosztów w wysokości 8% kwoty bazowej, o której mowa w art. 14 ust. 1.”;

72) w art. 91:

a) w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) czynności zlecone przez sąd na podstawie art. 598⁶ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.²⁾.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Kuratorowi społecznemu przysługuje miesięczny ryczałt za prowadzenie zajęć w ośrodku kuratorskim w wysokości 80% kwoty bazowej, o której mowa w art. 14 ust. 1, przyznawany przez prezesa sądu rejonowego, na wniosek kierownika ośrodka kuratorskiego, płatny do 20. dnia każdego miesiąca.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ryczałt, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, wynosi 8%, a w wypadkach określonych w ust. 1 pkt 3 i 4 – 10% kwoty bazowej, o której mowa w art. 14 ust. 1.”;

73) w art. 105 wyrazy „ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, 1043 i 1495)” zastępuje się wyrazami „Kodeksu pracy”.

Art. 2. Przepis art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie ma zastosowania do:

1) kuratorów zawodowych mianowanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;

2) aplikantów kuratorskich, którzy rozpoczęli aplikację kuratorską przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. 1. Kurator okręgowy i zastępca kuratora okręgowego, powołani na podstawie przepisów dotychczasowych, pełnią obowiązki do czasu powołania kuratora okręgowego i zastępcy kuratora okręgowego na podstawie art. 36 ust. 1 lub art. 37a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Minister Sprawiedliwości, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, powołuje kuratora okręgowego i zastępcę kuratora okręgowego na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180, 2339, 2436, 2600 i 2687.

3. Kuratorowi zajmującemu stanowisko kuratora okręgowego albo zastępcy kuratora okręgowego przysługuje prawo powrotu do pracy w zespole kuratorskiej służby sądowej, w którym pracował bezpośrednio przed powołaniem na kuratora okręgowego albo zastępcę kuratora okręgowego.

Art. 4. 1. Kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej powołany na podstawie przepisów dotychczasowych pełni obowiązki do czasu powołania kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1.

2. Prezes sądu okręgowego, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, powołuje kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. 1. W terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy tworzy się sekretariat kuratora okręgowego na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. W zespole kuratorskiej służby sądowej, w którym nie ma sekretariatu zespołu, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy tworzy się sekretariat zespołu na podstawie art. 42 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy osoby będące aplikantami kuratorskimi stają się aplikantami kuratorskimi w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Aplikacja kuratorska rozpoczęta i niezakończona przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy odbywa się na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. W wypadku odbywania aplikacji kuratorskiej, o której mowa w ust. 2, aplikant kuratorski składa egzamin kuratorski na podstawie przepisów dotychczasowych.

4. Do powołania komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin kuratorski, o którym mowa w ust. 3, oraz do wynagrodzenia jej członków stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 7. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczęte i niezakończone prawomocnym orzeczeniem przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy toczy się na podstawie przepisów dotychczasowych.

2. W wypadku uchylenia przez Sąd Apelacyjny w Warszawie zaskarżonego orzeczenia sądu dyscyplinarnego drugiej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sąd dyscyplinarny rozpoznaje ją na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Członkowie sądów dyscyplinarnych pierwszej instancji oraz członkowie sądu dyscyplinarnego drugiej instancji powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełnią swoje obowiązki do dnia zakończenia rozpoznania sprawy w danej instancji.

4. Kadencje rzeczników dyscyplinarnych powołanych na podstawie przepisów dotychczasowych wygasają po upływie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

5. Do dnia powołania rzeczników dyscyplinarnych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą rzecznicy dyscyplinarni, o których mowa w ust. 4, pełnią dotychczasowe obowiązki.

6. Okręgowe zgromadzenie kuratorów dokonuje wyboru członków sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

7. Prezes sądu okręgowego, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, powołuje rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 8. Okres przedawnienia karalności przewinienia dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 52e ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do przewinień dyscyplinarnych popełnionych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 14 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.